UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

III. De Simonia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62953

Visual Library

Ponit, quando procedendum ſit per inquiſitionem. h.d.

PEr inquiſitionem criminale judicium inſtituitur, cùm præcedente diffamatione *a*, ac quaſi denunciante fama, de crimine Iudex inquirit. Conſtitutum eſt enim, ne criminum facilis nimis ſit objectio: ut ſicut ad accuſationem legitima præcedere debet inſcriptio, & *b* denunciationem charitativa monitio: ita & inquiſitionem clamoroſa inſinuatio *c* præcedere debeat.

Confeſſus crimina coram inquiſitore, non poterit confeſſionem ſuam eo prætextu revocare, quod non præceſſerit fama inquiſitionem. h.d.

SI quis *d* tam, poſtquam coram eo, qui contra ipſum ſuper certis criminibus inquiſitor deputatus fuerat, eadem crimina confeſſus fuerit, fruſtra poſtmodum eo prætextu confeſſionem ſuam impugnare contendet, quòd ſuper eiſdem criminibus non fuerit antea diffamatus.

Si judex proceſſerit non excipiente inquiſito de non diffamatione, proceſſus tenebit. h.d.

IDem etiam erit *e*, ſi is, cui contra te commiſſa ſuper certis criminibus fuerit inquiſitio, te præſente, nec quicquam ſuper hoc excipiente, infamiæ inquiſitione omiſſa ad veritatem eorundem criminum inquirendam proceſſerit. Nec enim proceſſum hujuſmodi, eò quòd non fuit de infamia primitùs inquiſitum, ulterius impugnare poteris.

Si crimen opponatur excipiendo, non eſt neceſſaria inſcriptio. h.d.

ACcidit autem interdum, ut alicui nec accuſando, nec denunciando, nec inquirendo, ſed excipiendo crimen opponatur, utputà *f*, cùm quid objicitur, ut quis ab accuſatione, vel teſtificatione repellatur: quo caſu non erit inſcriptio neceſſaria.

Non eſt neceſſaria inſcriptio, ſi crimen objiciatur, ut quis ab officii vel beneficii aſſecutione excludatur: quo tamen caſu ſi poſt confirmationem opponatur, deficiens in probatione punitur pœna extraordinaria. h.d.

SEd *g* an, ſi propterea crimen opponatur, ut quis à promotione officii, vel beneficii aſſecutione excludatur, neceſſaria tunc ſit inſcriptio? Et proditum eſt, ſi ante confirmationem objiciatur, non cogi quenquam inſcribere: quia crimen hoc modo probatum promovendum quidem impedit, non tamen jam promotum dejicit. Poſt confirmationem verò, cùm ſcilicet ordinandus fuerit aliquis, aut etiam conſecrandus, quia & ab obtinendo repellit, & ab obtento dejicit, ad extraordinariam pœnam ſecundùm arbitrium judicis citra vinculum inſcriptionis, ſi defecerit in probando, eſt excipiens aſtringendus.

DE DVPLICI PVRGATIONE.

TITVLVS II.

Quid ſit purgatio & quotuplex. Et quòd vulgaris purgatio eſt penitus improbata. h.d.

COntingit etiam interdum, ut licet adverſus criminoſum nec accuſator conſiſtat, neque teſtibus, aut propria ſit confeſſione convictus, ita tamen alicujus criminis, vel maculæ publica laborat infamia, quòd ſuper manifeſta ferè nota eidem purgatio ſit indicenda. Eſt autem purgatio, demonſtratio innocentiæ ſuper objecto crimine. Purgationis duæ ſunt ſpecies *h*, Vulgaris ſcilicet, & Canonica. Vulgaris purgatio eſt, quam vulgus vel invenit, vel ſequitur: ut, cùm aquæ frigidæ, vel candentis ferri, vel ſingularis certaminis quis ſubit judicium: quæ cùm Deus in ea tentari videatur, meritò juſſa eſt ſacris Canonibus exulare: licet enim quoſdam ſingulare certamen iniviſſe [illegible] probat hiſtoria, nunquam tamen ut id pro lege [illegible] divina ſanxit authoritas.

Quæ ſit Canonica purgatio. Et quales eſſe debent compurgatores. h.d.

CAnonica purgatio dicitur, quæ ſacris Canonibus comprobata: ut cùm *a* de crimine infamatus [illegible] ſe non eſſe tali crimine, vel macula inquinatum & [illegible] compurgatorum manus eundem à crimine immunem [illegible] verum credere illum juraſſe, ipſa quoque juramento [illegible] mat. Erunt autem compurgatores hujuſmodi [illegible] tis & opinionis, ut veriſimile ſit, eos amore, velodio, vel obtentu pecuniæ non dejerare: neceſſe etiam [illegible] quem purgare intendunt, vitam & mores notos habeant.

Deficiens in purgatione habetur pro convicto. Et ſuper notorio non eſt indicenda purgatio. h. d.

QVicunque *b* verò in Canonica purgatione defecerint, perinde puniendi ſunt, acque ſi de crimine, de quo diffamati fuerint, legitimè convicti, vel [illegible] fuiſſent: niſi tamen aliud judicantis æquitas [illegible] duxerit. Planè ſuper notorio *c* nulli erit indicenda purgatio, ſed tantùm condemnationis promulgandæ ſententia: cùm patrati ſceleris evidentia, neque [illegible] clamore indigeat.

Criminum quædam ſolum Deum lædunt, quædam etiam homines. h.d.

CRiminum autem quædam divinæ majeſtatis [illegible] nem continent; quædam vero & hominibus [illegible] mnum irrogant. Quæ Deum principaliter lædunt, [illegible] mè habentur, ſimonia, hæreſis, ſchiſma, apoſtaſia, [illegible] gium, maledicentia, ſacrilegium. Hominibus vero [illegible] ſionem inferunt, homicidium, adulterium, [illegible] pina, furtum, uſura, falſum, injuriæ: de quibus [illegible] ctiùs, ſed tamen breviter videamus.

DE SIMONIA

TITVLVS III.

Quid ſit Simonia, & unde dicta. h.d.

SImonia *d* nihil aliud eſt, quàm ſtudioſa voluntas, ſive cupiditas emendi, vel vendendi ſpiritualia, vel ſpiritualibus annexa. Vel, ſimonia eſt ſpiritualis vel ſpiritualibus annexæ, cum aliquo temporali [illegible] commutatio. Appellata eſt autem à Simone mago, qui primus hujus deteſtandi ſceleris author fuit.

Simonia aut eſt ſimplex conventionalis, aut realis. Et realis ſubdividitur in realem conventionalem, & realem mentalem. h.d.

SImoniæ duplex eſt ſpecies. Nam aut eſt conventionalis, aut mentalis. Conventionalis eſt, cùm [illegible] quid datum eſt, vel de danda in poſterum [illegible] terceſſerit, & conventio. Mentalis eſt, cum [illegible] dem interceſſit factum *e*, ſed ſola prava dantis [illegible] pientis mens & intentio concurrit: & propterea [illegible] congruenti vocabulo mentalis appellatur.

Cujuſcunq; muneris receptione Simonia contrahitur. Et [illegible] latione pecuniæ continetur, quidquid homines habent [illegible] h.d.

COntrahitur *f* autem Simonia, non modò cùm pecunia ipſa pro re ſacra datur, aut recipitur, vel [illegible] danda & recipienda tacitè vel expreſsè conventum [illegible] rit: verumetiam cùm dans à lingua, vel obſequio [illegible] entis munus exigit. Cùm enim ſpiritualia [illegible] nus ab omni munere excutere debeat, id tunc [illegible] telligitur, cùm pro divinis rebus non ſolùm pecuniam [illegible] nullam, ſed nec humanum obſequium, aut [illegible]

a *C. qualiter & quando. el. ext. eod.* b *Cap. 2. ext. eod.* c *C. inquiſitionis. §. tertia. verſ. ad hac. extr. eod.* d *Ca. 1. eod. tit. in 6.* e *C. fin. eo. ti. in 6.* f *C. ſuper his. §. cùm aut. ext. eo. ti.* g *d. c. ſuper his. §. cùm aut. ext. eo. ti.* h *gl. rub. ex. de pur. vulg.*

a *Cap. quotiens. extr. de purg. can. & can. [illegible]* b *C. cùm lex. ubi gl. & c. inter ſolicitudines. extr. de purg. [illegible]* c *C. pen. ext. dict. tit.* d *gl. 1. in ſum. [illegible]* e *[illegible]* f *gl. 1. in ſum. 1. q. 1.*

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

quam requirit. Et ſicut pro manus impoſitione non debet Epiſcopus *a*, ita nec miniſter, nec notarius, in ordinatione, pro voce vel calamo, pecuniam recipere. Pecuniam verò hoc loco accipiemus, quidquid homines habent: hoc enim nomine ideò omnia continentur, quia antiqui, quidquid fermè habebant, in pecoribus habebant. Contrahitur ergo ſimonia, cùm quis ſacra quodammodo in commercium deducit.

Ponit plura capita, ex quibus committitur ſimonia. h. d.

SEd *b* & tunc quoque ſimonia committi dicitur, cùm quid pro perſonis Eccleſiaſticis deducendis in ſedem, vel ſacerdotibus inſtituendis, aut ſepeliendis mortuis, ſeu pro nubentium benedictionibus, accipitur. Is quoque, qui pro electione præmia largitur, quia per electionem pervenitur ad conſecrationem, perinde ſimoniacus habebitur, ac ſi pro conſecratione munera dediſſet.

Simoniacè dicitur quis electus, etiamſi quid ignorante eo datum fuerit, vel promiſſum. h. d.

NEc diſtinguemus *c*, ſciente, an ignorante eo, qui promiſſionis, vel dationis alicujus interventu poſtmodum electus fuit, promiſſum quid, vel datum fuerit: quamvis enim electus tempore dationis, vel promiſſionis conſcius non fuerit, non propterea minùs electio rei probanda erit.

Epiſcopus non poteſt diſpenſare cum electo ſimoniacè, licet ignoravit, ſed benè ſuper aſſervatione beneficii ſimplicis, prævia tamen reſignatione. h. d.

SEd videamus, an poſt reprobatam electionem cum eo ſuper prælatione, ad quam quis ſic electus fuerit, poſſit Epiſcopus diſpenſare: & conſtitutum eſt, non poſſe, quamvis *d* circa eum, qui per ſimoniacam pravitatem ſimplex beneficium recipit, poſt liberam reſignationem Epiſcopi diſpenſatio toleretur.

Datum in diſpendium eligendi, vel illo etiam reclamante, non facit electionem ſimoniacam. h. d.

PLanè ſi conſtet eos, qui quid dederint, vel promiſerint *e*, quòd per fraudem in diſpendium eligendi dolo malo id fecerint, aut electo ipſo non modò ignorante, ſed etiam reclamante, nec aliquando ratum habente, ſecuta electio minimè reprobanda erit: alioquin contingeret, quòd factum inſidias inimico parantis innocenti damnoſum exiſteret, & vir malus de fraude ſua commodum reportaret.

Simoniacè ordinans cum ſuo ordinato & Clerico mediatore eſt deponendus, laicus verò mediator excommunicatur. h. d.

AC veluti variis modis ſimoniaca labes committitur, ſic etiam variis pœnis ſimoniacos percelli, admonendi ſumus. Nam ſi quis, ut ordinetur, pecuniam Epiſcopo obtulerit *f*, & qui turpiſſimi lucri commodo Sancti Spiritus gratiam vendere *g* tentaverit, amiſſionis proprii gradus periculo ſubjacebit: & qui ordinatus eſt, à dignitate, quam pecuniis acquiſivit, erit prorſus alienus. Si quis verò *h* tam turpibus & nefandis datis, vel acceptis mediator extiterit, ſiquidem Clericus, erit à proprio gradu dejiciendus: ſi verò Laicus, anathematizandus erit.

Ordinatus à ſimoniaco non ſimoniacè, & ſimoniacè non ſimoniacus ordinem conferens, non ſunt deponendi. h. d.

HÆc tamen de illis intelligere nos oportet, quos nec ignorantia, nec attractionis excuſat violentia, ſed ſimoniaci ſimoniacè ordinati, vel ordinatores exiſtunt. Cæterùm ſi quis à ſimoniaco quidem, non tamen ſimoniacè, ordinem ſuſceperit, aut ſimoniacè non ſimoniacus ordinem contulerit, miſericorditer in Eccleſia ſuſtinendi erunt: hos enim facit ſimoniacos, non reatus criminis, ſed ordinatio, vel ſuſceptio ſimoniaci.

Beneficium conſecutus ſimoniacè per accuſationem convictus privatur beneficio, & deponitur: per inquiſitionem verò privatur quidem beneficio, ſed poſt peractam pœnitentiam in ſuo ordine permittitur miniſtrare. h. d.

QVòd *a* ſi non ordinem quis, ſed beneficium Eccleſiaſticum data pecunia conſecutus fuerit, multùm intereſt, per accuſationem, an per inquiſitionem quis convictus fuerit. Primo enim caſu non ſolùm Eccleſia privandus, verùm etiam honore ſacerdotii Presbyter ſpoliandus erit: poſteriore verò, poſtquam ab Eccleſia, quam ſibi per pecuniam comparaverat, amotus fuerit, & injunctam pœnitentiam egerit, in ſuſceptis ordinibus miniſtrare permittendus erit.

Cum parvulis, qui cupiditate parentum Eccleſias ſunt conſecuti, poſt liberam reſignationem poteſt diſpenſari. h. d.

QVinimò *b* qui parvuli parentum cupiditate Eccleſias per pecuniam ſunt conſecuti, ob paternum factum non modò à ſacris ordinibus non ſunt removendi: verùm etiam poſtquam eas omninò dimiſerint, ſi Canonicè in eiſdem vivere voluerint, pro magna miſericordia ſuſtineri poterunt.

Idem juris eſt de acceſſorio, quod de principali. h. d.

NEc objiciat quis, non conſecrationes emiſſe ſe, ſed quæ ex conſecratione proveniant. Nam ſicut anima ſine corpore corporaliter vivere non poteſt, ſic corporalis Eccleſia, vel dignitas, & ordo Eccleſiaſticus ſine rebus corporalibus parùm proficiet. Quiſquis igitur eorum alterum vendit, ſine quo alterum haberi non contingit, neutrum invenditum reliquiſſe intelligitur.

Quilibet admittitur ad accuſandum ſimoniacum. Et ſolus ſimoniacus inter peccatores miſſam non celebrat. h. d.

HVjus autem criminis tanta eſt labes *c*, ut etiam ſervi adverſus dominos, & quilibet criminoſi admittantur ad accuſationem. Item omnis peccator miſſam celebrare poteſt, præterquàm ſimoniacus: quem adeò quilibet, ut ab ordine malè accepto removeatur, accuſare poteſt, ut nec meretrix excludatur.

Oblatum ſponte, vel datum gratia redimendæ moleſtiæ ſuper jure quæſito indebitè illatæ non inducit ſimoniam. h. d.

SCiendum tamen eſt, non datione qualibet, aut receptione ſimoniam cõtrahi: nam ſi quid ſpontè, purè *d*, ſine pacto, & conventione, & taxatione qualibet fuerit gratis oblatum, id ſine ſcrupulo ſimoniacæ pravitatis recipi poterit. Idem obtinet ex contrario, ſi quid non ſpontè quis dederit, ſed ut indebitè illatam moleſtationem ſuper quæſito jure redimat, dare coactus fuerit.

Puniuntur prælati committentes vices ſuas ſub annuo cenſu. h. d.

DEmum ſciendum eſt tam Lateranenſi, quàm Turonenſi concilio ſtatuente, Canonicæ diſtrictioni prælatos eos ſubjacere, qui vices ſuas *e*, vel Eccleſias ſub annuo cenſu concedunt: quia dum ſacerdotium ſub hujuſmodi mercede venale diſponitur, ad æternæ retributionis præmium conſideratio non habetur.

Puniuntur aliquid recipientes pro concedenda docendi licentia. h. d.

PRo docendi *f* quoq; licentia concedenda nullus cujuſque conſuetudinis obtentu aliquid exigere debet, & qui ſecus fecerit, ab Eccleſiaſtico beneficio fiet alienus: dignum enim videtur, ut in Eccleſia fructus ſui laboris non habeat, qui cupiditate animi, dum vendit docendi licentiam, Eccleſiaſticum profectum nititur impedire.

a *Can. 1. ext. eod. tit.* b *Cap. non ſatis. & cap. ſeq. extr. eod. tit.* c *Cap. nobis fuit. ext. eod. tit.* d *Ca. pen. extr. de elect.* e *Cap. nobis fuit. ext. eod. tit.* f *Can. ſi quis. 1. q. 1.* g *Can. quando Epiſcopus. §. quod ſi aliter. 24. diſtinct.* h *Can. ſi quis Epiſcopus. 1. q. 1.*

a *Can. dilectus. ubi etiam gl. in verſ. amotos. eo. ti. ex.* b *C. ſicut tuis. §. quamvis. ext. eod.* c *C. tanta. ext. eod. ti.* d *C. tua nos. §. ſi verò. ext. eod. tit.* e *Can. 1. 2. & ſeq. ext. ne prælat. vic. ſuas.* f *Can. 1. 2. & per totum tit. ext. de magiſt.*

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN